

« zurück blättern vor »

TREBHAUZ subst. m., ab 1787; auch *trapauz*, *trejbhauz*, *trepauz*, *trephaus*, *trephauz*, *treybauz*, *triebhauz*, *trypauz*; ‘Gewächshaus’ – ‘szklarnia, cieplarnia, oranzeria’: 1782–1792 Pam. 83 431, L [Treybauz] ob. krzewodom. ◦ 1803 KLit 102 4, Nowo odprawować się będzie Publiczna Licytacja oranżeryi i Trephausu. ◦ 1803 KLit 15 4, Nowo tudzież oranżeryj i trepauzu, w których znajdują się drzewa wyborne różne. ◦ 1805 GWar 434, Nowo Papier obszedł trapauzy większego i umiarkowanego ciepła. ◦ vor 1807 L s.v. *cieplice*: *trepauz*, *rośliniarnia*, *Cieplodom*. ◦ (1816–1817) 1955 Potocki St.K.Świstek 47 *przeszliśmy [...] do ogromnego cieplika, czyli trepauzu*. ◦ (1848) 1924 Morawski 205 *Kwiaty nam jeszcze ze swoich triebhauzów przynosił*. ◦ (†1876) 1953 Żmich.Róża 35, DOR *Trebhauzy przyśpieszają bujność wzrostu zagranicznym roślinom*. ◦ [LBel.] (†1887) 1951 Krasz.Opow. 79, DOR *Z trejbhauzu poszliśmy znowu na grzedy, do szkótek, do drzew, krzewów, na trawniki sposobem angielskim utrzymywane*. – L, SWIL, SW (m.u.), DOR (daw.). ◊ **Var**: *trapauz* subst. m., [hapax] 1805 GWar 434, NOWO; *trebhauz* subst. m., [hapax] (†1876) 1953 Żmich.Róża 35, DOR – SWIL, SW (m.u.), DOR (daw.); *trejbhauz* subst. m., (1887) 1951 Krasz.Opow. 73, DOR – SW (u.n.), DOR (daw.); *trepauz* subst. m., 1803 KLit 15 4, NOWO ◦ (1816–1817) 1955 Potocki St.K.Świstek 47; *trephaus* subst. m., [hapax] 1803 KLit 102 4, NOWO; *trephauz* subst. m., vor 1807 L s.v. *cieplice*: *treybauz* subst. m., [hapax] 1782–1792 Pam. 83 431, L – nur L; *triebhauz* subst. m., [hapax] (1848) 1924 Morawski 205; *trypauz* subst. m. – SWIL (gmin.). ◊ **Etym**: nhd. *Treibhaus* subst. n., ‘Gewächshaus, Glashaus zum Treiben von Pflanzen’, GRI. ◊ **Konk**: *cieplarnia* subst. f., bel. seit 1843–1864, DOR, zuerst geb. SWIL; *cieplica* subst. f., bel. seit 1765–1784, L, zuerst geb. L; *cieplodom* subst. m., bel. seit 1782–1792, L, zuerst geb. L; *krzewodom* subst. m., bel. seit 1782–1792, L, zuerst geb. L; *oranzeria* subst. f., bel. seit 1782–1792, L, zuerst geb. L; *rośliniarnia* subst. f., bel. seit 1782–1792, L, zuerst geb. L. ◊ **Der**: *trephauzowy* adj., [hapax] 1803 KLit 52 4, NOWO; *trejbhausik* subst. m., [hapax] †1865 Dzierz., Sw, zuerst geb. Sw; *trebhauzowy* subst. m., [hapax] (†1876) 1953 Żmich.Róża 149, DOR, zuerst geb. Sw. ❖ LINDE hat das Wort unter *treybauz* (s.o.); das polnische Ersatzwort *krzewodom* ist eine Lehnübersetzung von nhd. *Gewächshaus*. Von den anderen vorgeschlagenen Ersatzwörtern haben sich nur *oranzeria* und *cieplarnia* durchgesetzt.

« zurück blättern vor »